

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa "Energetyka U." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 sierpnia 2012 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 sierpnia 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2011 r., 11 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 kwietnia 2010 r., w ten sposób, że zmienił zaskarżoną decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako Prezes Urzędu) z dnia 31 grudnia 2008 r. w sprawie nałożenia kary pieniężnej na Energetykę U. Sp. z o.o. z/s w W. (dalej jako powód) i obniżył wymierzoną powodowi karę pieniężną z kwoty 500.000 zł na 250.000 zł, oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, zasądził od Prezesa Urzędu na rzecz powoda kwotę 230 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a ponadto oddalił apelację powoda w pozostałym zakresie i zasądził od Prezesa Urzędu na rzecz powoda kwotę 185 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że bezsporną w niniejszej sprawie okolicznością jest to, iż powód nie uiścił do dnia 31 marca 2008 r. opłaty zastępczej w pełnej wysokości (to jest w kwocie 416.046,25 zł). W dacie tej uiścił opłatę w wysokości 41.604,62 zł, a brakującą kwotę 374.441,63 zł uiścił w dniu 4 kwietnia 2008 r. Zachowanie powoda zostało zatem prawidłowo zakwalifikowane przez Prezesa Urzędu oraz Sąd pierwszej instancji jako naruszenie obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625) skutkujące nałożeniem kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił argumentacji powoda, w świetle której niedopełnienie powyższego obowiązku było rezultatem błędu popełnionego przy wypełnianiu blankietu przelewu. Nie podzielił także zarzutów dotyczących naruszenia art. 56 ust. 2a pkt 1 Prawa energetycznego. Odwołując się do art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego dotyczącego przesłanek uwzględnianych przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska powoda, zgodnie z którym nie można przypisać mu winy nieumyślnej.

Zasadniczym powodem zmiany zaskarżonego orzeczenia Sądu pierwszej instancji było uwzględnienie dyspozycji art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w niniejszej sprawie można mówić o spełnieniu przesłanek pozwalających na odstąpienie w części od wymierzenia kary pieniężnej za delikt opisany w art. 56 ust. 2a pkt 1 Prawa energetycznego. Sąd Apelacyjny wskazał, że zachowanie powoda było społecznie szkodliwe (poprzez uszczuplenie dochodów NFOŚiGW), z tym że stopień tej szkodliwości był znikomy (4-dniowe opóźnienie), zaś opłata zastępcza została ostatecznie uiszczona w pełnej wysokości. Zważył jednak, że było to powtórne naruszenie przepisów ustawy, dlatego przyjął, że w niniejszej sprawie nie można odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej w ogóle. Decyzją Prezesa Urzędu z dnia 26 lutego 2007 r. nałożono bowiem na powoda karę za niewywiązanie się z określonego w art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego obowiązku. Odwołanie powoda od tej decyzji zostało prawomocnie oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 16 września 2008 r., VI ACa 485/08.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w części zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego oraz w części oddalającej apelację powoda

w pozostałym zakresie. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego, naruszenie zasady proporcjonalności, art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego, art. 56 ust. 1 pkt 1a w związku z art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Zdaniem powoda, istnieje potrzeba wyjaśnienia sposobu interpretacji i stosowania przesłanek upoważniających do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, a w szczególności czy przesłanka zaprzestania naruszenia prawa przez przedsiębiorcę energetycznego dotyczy wszelkich zachowań przedsiębiorcy energetycznego sprzecznych z Prawem energetycznym, czy tylko konkretnego naruszenia w danej sprawie (postępowaniu) o nałożenie kary pieniężnej.

Oczywistej zasadności skargi powód upatruje w błędnej wykładni art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego „polegającej na rażącej sprzeczności między ustaleniami Sądu a podjętym rozstrzygnięciem, a to że pomimo uznania, iż w sprawie niniejszej zachodzą przesłanki z tego przepisu ekskulpujące powoda od nałożenia kary pieniężnej, tj. stopień społecznej szkodliwości czynu jest znikomy, bo opłata została uiszczona tylko z 4-dniowym opóźnieniem i trudno uznać, aby to w jakiś szczególny sposób wpłynęło na gospodarowanie środkami NFOŚiGW (spełniona przesłanka pierwsza), opłata została ostatecznie w całości uiszczona (spełniona przesłanka trzecia), co do zaprzestania naruszenia można uznać, że takowe nastąpiło (spełniona przesłanka druga), Sąd Apelacyjny zamiast odstąpić od wymierzenia kary w całości, odstąpił od jej wymierzenia tylko co do połowy, obciążając powoda karą w wysokości 250.000,00 zł, co jest sprzeczne z ustalonymi w sprawie przesłankami z art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne”.

Prezes Urzędu w odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Powód powołał się na przesłankę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy również traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałyby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002 i z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243).

Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Odnosząc powyższe wymagania do wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania i jego uzasadnienia Sąd Najwyższy stwierdza, że w samym wniosku nie sformułowano żadnego zagadnienia prawnego. Dopiero z treści uzasadnienia tego wniosku można wywnioskować, że jako wymagające rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego istotne zagadnienie prawne powód wskazuje potrzebę rozwiązania problemu „czy przesłanka zaprzestania naruszenia prawa przez przedsiębiorcę energetycznego dotyczy wszelkich zachowań przedsiębiorcy energetycznego sprzecznych z Prawem energetycznym, czy tylko konkretnego naruszenia w danej sprawie (postępowaniu) o nałożenie kary pieniężnej”. Powód nie rozwija jednak tego problemu w wymagany w orzecznictwie sposób, nie przedstawia wspomnianej powyżej jurydycznej argumentacji wskazującej na możliwość rozstrzygnięcia tego problemu w sposób odmienny niż uczynił do Sąd drugiej instancji w skarżonym wyroku oraz wykazującej wadliwość alternatywnych rozwiązań zagadnienia. Wymogu stawianego w orzecznictwie Sądu Najwyższego argumentacji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie spełnia samo przytoczenie *in extenso* szerzej nieuzasadnionego – co nie oznacza, że wadliwego - poglądu doktryny, korzystnego dla założenia interpretacyjnego skarżącego.

Powód powołał się także na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego w takiej sytuacji skarżący powinien przytoczyć argumenty świadczące o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone nią orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiście naruszenie powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej,

sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienia Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z 26 lutego 2008 r. II UK 317/07, LEX nr 453107, z 9 maja 2008 r. II PK 11/08, LEX nr 490364, z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). Skarga kasacyjna będzie także oczywiście uzasadniona, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie SN z 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i jego uzasadnieniu niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok Sądu II instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny.

W uzasadnieniu oczywistej zasadności skargi kasacyjnej powód wskazał na art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne, zgodnie z którym „Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek”. Uzasadniając wniosek w zakresie przesłanki art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powód powołał się na bliżej niesprecyzowane trzy „przesłanki zastosowania” tego przepisu, które jego zdaniem zostały w okolicznościach niniejszej sprawy spełnione, a mimo to Sąd Apelacyjny nie zastosował art. 56 ust. 6a ustawy.

Tymczasem z przepisu tego wynikają dwie przesłanki zastosowania art. 56 ust. 6a ustawy. Pierwszą z nich jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Przesłanka ta ma znaczenie z punktu widzenia oceny 4-dniowego opóźnienia w uiszczeniu opłaty zastępczej. Druga przesłanka zastosowania tego przepisu powiązana jest natomiast z postacią naruszenia przez przedsiębiorstwo energetyczne postanowień art. 56 ust. 1 pkt 1-33 Prawa energetycznego. Jeżeli zarzucone przedsiębiorstwu energetycznemu naruszenie Prawa energetycznego polega na zachowaniu ciągłym, wówczas okolicznością warunkującą zastosowanie art. 56 ust. 6a ustawy jest „zaniechanie naruszania prawa”. Jeżeli natomiast podstawę do nałożenia kary pieniężnej stanowi niewykonanie przez przedsiębiorstwo energetyczne ciążącego na nim obowiązku, w szczególności

takiego jak w niniejszej sprawie, wówczas przesłanką zastosowania art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego jest „zrealizowanie obowiązku”.

Kluczowe znaczenie dla uznania, że skarga kasacyjna powoda nie jest oczywiście uzasadniona mają jednak dwa inne względy. Po pierwsze, nie można mówić o oczywistym naruszeniu przez Sąd II instancji tego samego przepisu prawa, na podstawie którego skarżący stara się przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego. Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego sposobu rozumienia zwrotu „zaniechanie naruszania prawa” z art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego wyklucza oczywistą dla każdego prawnika sprzeczność zaskarżonego wyroku z tym przepisem. Po drugie, powód nie zauważa, że w treści art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego mowa o dyskrejonalnym uprawnieniu Prezesa Urzędu do odstąpienia od wymierzenia kary w przypadku spełnienia przesłanek wymienionych w tym przepisie. Aczkolwiek sposób korzystania z tego uprawnienia podlega kontroli sądowej, to jednak nie można żadną miarą uznać, że nieodstąpienie od wymierzenia kary w konkretnej sprawie jest przejawem oczywiście wadliwego zastosowania art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego.

Uznając, iż powód nie zdołał wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało orzec jak w sentencji.